

# WWF:s NYA FISKGUIDE RÅDER ALLA: ÄT GÄRNA FISK FRÅN VÄTTERN!

Världsnaturfonden (WWF) påstår i sin fiskguide för 2020 att det är fritt fram att äta fisk från de stora insjöarna. När det gäller Vättern hävdar WWF att det beror på att förvaltningen av fiskebestånden sker ansvarsfullt och hållbart.

Är WWF:s ledning både döv och blind? I Vättern tillåter länsstyrelsen att stridsflyg skjuter i sjön och att granater sprängs regelbundet intill fiskeförbudsområden. Försvarmaktens kräver att få femdubbla den militära flygverksamheten på Karlsborgs flygplats invid Vättern. I samband med upprustningen kräver försvaret att få pumpa ut PFAS-förorenat grundvatten från flygfältet direkt till vattenskyddsområdet. Flygvapnet vill öka skjutningarna i vattnet från 1 000 till 69 000 skott per år. Detta är ingen ansvarsfull förvaltning.

Det är sedan tidigare väl känt att vätternfisk bland annat innehåller dioxin, PCB, flamskyddsmedel och kvicksilver. Mindre känt är att alla fiskar som provtagits den senaste tiden i Vättern har höga halter av de mycket svårnedbrytbara och hälsofarliga PFAS-kemikalierna. I röding har halter uppmätts som är mer än sju gånger högre än tillåtet värde.

Efter påtryckningar från Aktion Räd Vätern har WWF lagt till en liten kommentar när det gäller dioxin och PCB i röding, sik och lax från Vättern, men säger inget om PFAS i exempelvis abborre och röding. WWF svarar på kritiken att det är Livsmedelsverkets sak att informera om miljögifter i fisk. Men Livsmedelsverket hänvisar till kommunerna när det gäller PFAS i fisk. Kommunerna har dock ingen åsikt...

Aktion Räd Vätern skrev till kommunerna 2020-06-08:

## FRÅGA

Hej!

Livsmedelsverket skriver på sin hemsida:

”Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS) kan finnas i fisk som kommer från sjöar som är förorenade av PFAS. Kommuner där det finns sjöar med höga halter av PFAS i vattnet rekommenderas att kontrollera halten av PFAS i fisken från dessa sjöar. Du kan kontakta din kommuns miljö- och hälsoskyddskontor, eller motsvarande kommunal förvaltning, för att ta reda på om du behöver vara försiktig med att äta fisk från vissa sjöar.”

<https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/kostrad-och-matvanor/rad-om-bra-mat-hitta-ditt-satt/fisk>

Höga halter PFOS har uppmätts i abborre och röding från Vättern.

**Har XXX kommun uppmanat medborgarna att vara försiktiga med att äta fisk från Vättern? Om inte, finns det planer på att informera invånarna?**

Elisabeth Lennartsson, ordf.

Aktion Räd Vätern

[arv@aktionraddavattern.se](mailto:arv@aktionraddavattern.se)

*Här nedan redovisas svaren från kommunerna. Ingen kommun har koll...*

**MÖS (Miljösamverkan östra Skaraborg med kommunerna SKÖVDE, FALKÖPING, TIBRO, HJO OCH KARLSBORG)**

Svar nr 1.

2020-06-11

Hej,

Tack för ditt mail. Vi kommer inom kort att lägga ut information på vår hemsida om SLV:s rekommendationer.

Vänliga hälsningar

Sonja Eriksson

Miljöinspektör

Miljösamverkan östra Skaraborg

**När MÖS informeras om att det står på Livsmedelsverkets (SLV:s) hemsida att vi ska kontakta MÖS för att få information, kommer det ett nytt svar, denna gång från MÖS:s förbundschef:**

Svar nr 2.

2020-06-15

Svar: Miljösamverkan östra Skaraborg har inte uppmanat medborgarna att vara försiktiga med att äta fisk från Bottensjön och Vättern med anledning av PFOS. I dagsläget, baserat på de kunskapsläge som finns, har vi inte några planer på att informera medborgarna om att vara försiktiga med att äta fisk från dessa sjöar pga. PFOS.

Med vänlig hälsning

Pelle Holmström

Förbundschef

Miljösamverkan östra Skaraborg

---

**MOTALA:**

2020-06-10

Hej Elisabeth,

Det korta svaret är att nej, Motala har inte gått ut aktivt och varnat för höga halter PFAS i fisk från Vättern. Efter att vi har mottagit det här mailet har vi skickat en fråga till Lst om hur det ser ut och de ska återkomma med svar. Efter det kommer vi med stor sannolikhet lägga ut information.

Vänliga hälsningar

Sofia Palo

Samordnare Livsmedel

Motala kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Miljö- och hälsoskydds-enheten

Motala kommun

---

**VADSTENA:**

2020-06-17

Hej!

Jag känner inte till att man gått ut med några speciella råd för medborgarna i Vadstena kommun om hur, när och vilken mängd fisk som är lämplig att äta. Livsmedelsverket informerar däremot generellt till alla medborgare i Sverige om hur man ska tänka vid fiskintag.

Med vänlig hälsning

Therese Holmberg

Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Miljöavdelningen

---

**ÖDESHÖG:**

2020-06-09

Hej

Vi har i dagsläget ingen information direkt riktad till kommuninvånarna på hemsidan gällande fisk ifrån Vättern. Vi tar med oss frågan och ser hur vi kan ta den vidare.

Med vänlig hälsning

Charlotte Hallin

Miljöchef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ödeshögs kommun

---

**JÖNKÖPING:**

2020-06-17

Hej Elisabeth

Tack för din fråga.

Jönköpings kommun har inte gått ut med någon speciell information till kommuninvånarna utifrån det du skriver. Kommunen hänvisar till de riktlinjer som finns från livsmedelsverket om invånare frågor. Följande information utgår kommunen ifrån om medborgare frågor:

Kan man äta fet fisk från Östersjön, Vänern och Vättern? Barn, ungdomar, ammande, gravida och de som vill bli gravida i framtiden bör inte äta denna fisk oftare än två till tre gånger om året. Övriga rekommenderas att inte äta den mer än en gång i veckan. Här får du veta mer om miljögifterna dioxiner och PCB, och hur de kan påverka människan.

Mvh

Annica

*Annica Magnusson*

Vattensamordnare

Jönköpings kommun

---

## ASKERSUND (Sydnärkes miljöförvaltning):

2020-06-22

Hej!

Frågan är viktig men vi kan inte se att det ligger inom vare sig nämndens eller förvaltningen ansvarsområden att informera om kostråd. Får vi någon fråga om kostråd, t.ex. röding från Vättern, hänvisar vi till de kostråd som finns att finna på Livsmedelsverkets hemsida.

Vi kommer dock ha med oss frågan i samband med att vi gör tillsyn på fiskrökerier för kolla om man använder fisk från Vättern.

Hälsningar

Lars Viitanen

Miljöchef

Sydnärkes miljöförvaltning

---

**HABO:** Ännu inget svar. De har fått påminnelse.

---

## Här är en länk till Livsmedelsverkets kostråd samt citat:

<https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/kostrad/rad-om-bra-mat-hitta-ditt-satt/fisk>

### PFAS

Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS) kan finnas i fisk som kommer från sjöar som är förorenade av PFAS. Kommuner där det finns sjöar med höga halter av PFAS i vattnet rekommenderas att kontrollera halten av PFAS i fisken från dessa sjöar. Du kan kontakta din kommuns miljö- och hälsoskyddskontor, eller motsvarande kommunal förvaltning, för att ta reda på om du behöver vara försiktig med att äta fisk från vissa sjöar.

> [PFAS - Poly- och perfluorerade alkylsubstanser](#)

### För miljön

Fisk och skaldjur är till stora delar en vild resurs och vissa arter hotas av utfiskning. Det finns även fiskemetoder och odlingar som kan skada miljön. För miljön är det därför bra att inte äta för mycket fisk. Genom att välja hållbart gör vi det möjligt att kunna äta fisk även i framtiden. Kolla efter miljömärkningar som MSC, ASC och Krav eller använd WWF:s fiskguide.

> [Miljösmarta matval/Fisk och skaldjur](#)